

1 Definitioner och begrepp

Tillämpningen av bestämmelserna i ML torde i praktiken kräva att vissa förenklade begrepp används för att åskådliggöra vissa händelser och situationer. I det följande förklaras innebörden av vissa sådana begrepp och andra grundläggande begrepp.

ADB-program

Huruvida en programvara eller system utgör vara eller tjänst kan ha betydelse för i vilket land beskattning ska ske och avgöra vem som är skattskyldig.

Program som är allmänt tillgängliga för användare och som dessa har möjlighet att använda efter begränsad instruktion utgör normalt vara. Till denna kategori hör program som används i person- och hemdatorer för ordbehandling, kalkylering, spel m.m. När det gäller program som utvecklas på beställning av användare efter specifika krav från denne och som närmast kan betecknas som s.k. skräddarsydda program bör bedömningen bli en annan. Även om det utförda arbetet presenteras för beställaren på ett materiellt ting (vara) i form av t.ex. diskett, bör hela tillhandahållandet anses utgöra en tjänst. Enligt 1 kap. 6 § ML förstås med vara ett materiellt ting. Tillhandahålls ett standardprogram för ADB via nät eller nätverk, t.ex. Internet, förlorar det sin materialiserade form. Detta innebär att det inte längre är fråga om ett tillhandahållande av en vara utan av en tjänst. Ett tillhandahållande ”on-line” av sådan s.k. digitaliserad produkt anses som tillhandahållande av en tjänst och beskattas enligt reglerna i 5 kap. 7 § ML (se även definition avseende vara, tjänst, och elektroniska tjänster).

Arbetsbeting

Med arbetsbeting avses det fall att en köpare beställt en vara som ska tillverkas av säljaren men köparen tillhandahåller själv en väsentlig del av materialet. Arbetsbeting behandlas som omsättning av tjänst.

Avdragsrätt

Avdragsrätt utgör en rätt för den som är skattskyldig att dra av ingående moms på förvärv eller import för verksamhet som medför skattskyldighet (8 kap. 3 § ML).

Se även återbetalningsrätt.

Avdragsrättens inträde	Avdragsrättens inträde utgör tidpunkten när avdrag för ingående moms får göras (13 kap. 16 § ML).
Beskattningsbar händelse/transaktion	Med beskattningsbar händelse eller beskattningsbar transaktion menas den omständighet varigenom förutsättningarna för att påföra moms är uppfyllda. Om den beskattningsbara händelsen är en omsättning är det normalt säljaren som är skattskyldig. I vissa fall kan det dock vara förvärvaren. Om den beskattningsbara händelsen utgörs av ett förvärv är det förvärvaren som är skattskyldig.
Beskattningsordningen	Med beskattningsordningen avses ett system för mervärdesbeskattning vid handel mellan EG-länder.
Beskattningsunderlag	Den utgående momsen beräknas på ett beskattningsunderlag. Detta utgörs normalt av ersättning för såld vara eller tjänst med undantag för den moms som ingår i ersättningen. (Vid uttag av vara eller tjänst beräknas beskattningsunderlaget på annat sätt). När det är fråga om förvärvsbeskattning utgörs beskattningsunderlaget av ersättningen och eventuell punktskatt som köparen påförts i annat EG-land. När överföring mellan EG-länder ska beskattas utgörs beskattningsunderlaget av varans inköpsvärde eller, om sådant saknas, självkostnadspriset för varan (7 kap. ML).
Beskattningsår	Med beskattningsår förstås beskattningsår enligt IL. Om skatt enligt ML hänför sig till en verksamhet för vilken skattskyldighet inte föreligger enligt IL, förstås med beskattningsår kalenderåret, eller räkenskapsåret, om detta är brutet och överensstämmer med vad som anges i 3 kap. 1 § BFL (1 kap. 14 § ML).
Bokslutsmetod	Se under redovisningsmetod.
Destinationsprincipen	Destinationsprincipen innebär att skatten tas ut i och tillfaller destinationslandet (jfr ursprungsprincipen). Det innebär i princip att en skattskyldig näringsidkare i ett EG-land säljer utan moms till en köpare i ett annat EG-land. Eftersom all gränsuppbörd är avskaffad inom EG, måste i stället köparen redovisa momsen. Det sker inom ramen för hans ordinarie redovisning av moms. I vissa fall, t.ex. vid postorderförsäljning, är det inte köparen utan säljaren som är skattskyldig.
Distansförsäljning	Med distansförsäljning menas omsättning av en vara som avsänds eller transporteras av säljaren eller för dennes räkning från ett EG-land till ett annat och som inte föranleder beskattning hos förvärvaren. Exempel på distansförsäljning är postorderförsäljning och s.k. teleshopping (5 kap. 2 § 1 st. 4 p. och 2 a § ML).

EEIG	Europeiska ekonomiska intressegrupperingar är en associationsform skapad med syfte att förverkliga den inre marknaden genom att underlätta samarbete över gränserna. I allt väsentligt ska sådana grupperingar vid beskattning behandlas som ett handelsbolag.
EG eller EG-land	Med EG eller EG-land avses de områden som tillhör den Europeiska gemenskapens mervärdesskatteområde (1 kap. 10 a § ML). I princip är det medlemsländernas territorier som utgör skatteområdet. Vid handel med vissa områden ska dock samma bestämmelser som gäller inom EG tillämpas även om dessa områden inte tillhör EG. Det gäller transaktioner med ursprung i eller avsedda för Furstendömet Monaco, vilka ska behandlas som transaktioner med ursprung i eller avsedda för Frankrike. Motsvarande gäller beträffande Isle of Man i förhållande till Storbritannien och Nordirland (1 a § MF). I bilaga 2 återfinns en sammanställning över den europeiska gemenskapens mervärdesskatteområde.
EG och EU	EG utgör en del av den mer omfattande samverkan som numera sker inom EU. EG är, till skillnad från EU, ett eget rättssubjekt och har normgivningsmakt. De regler som finns på mervärdesskatteområdet är EG-regler. I handledningen används därför genomgående beteckningen EG även om handeln mellan medlemsländerna i allmänt språkbruk ofta benämns EU-handel.
Ej EG-land	Vissa områden inom EG har dock undantagits från de gemensamma reglerna (1 a § MF). Dessa områden betraktas alltså som s.k. tredje land. Se vidare bilaga 2.
EG-transport	Med en EG-transport förstås sådan varutransport där avgångsplatsen och ankomstplatsen är belägna i olika EG-länder (5 kap. 5 a § ML).
Ekonomisk verksamhet	Ekonomisk verksamhet är ett av de centrala begreppen i sjätte direktivet. Med detta avses sådana aktiviteter en person ska bedriva för att kunna betraktas som beskattningsbar person.
Elektroniska tjänster	På elektronisk väg levererade produkter såsom t.ex. tillhandahållande av programvara, databaser, film och musik ska anses som tillhandahållande av tjänster och beskattas enligt reglerna i 5 kap. 7 § ML. Beskattning sker enligt normalskattesatsen 25 %.
EU:s institutioner och organ	Se bilaga 10.

Export	Med export avses sådan omsättning utanför EG:s mervärdesskatteområde av varor eller tjänster som görs i en yrkesmässig verksamhet som bedrivs här i landet (1 kap. 10 § ML).
Ersättning	Med ersättning avses allt säljaren erhåller från köparen eller en tredje part, inklusive bidrag som är direkt kopplat till priset (7 kap. 3 a § ML).
Faktureringsmetod	Se Redovisningsmetod.
Fakturerings-skyldighet	Med faktureringskyldighet avses skyldighet för näringsidkare att säkerställa att faktura utfärdas för affärshändelsen (11 kap. 1 § ML). I de fall det inte föreligger någon fakturerings-skyldighet enligt ML, måste en näringsidkare ändå uppfylla det verifieringskrav som BFL innehåller.
Fastighet	Med fastighet förstås vad som utgör eller tillhör fastighet enligt jordabalken (JB), dock inte industritillbehör, även om egendomen tillhör någon annan än ägaren till jorden eller byggnaden (1 kap. 11 § ML).
Förvärvs-beskattning	Den beskattningsteknik som innebär att skattskyldigheten flyttas över till köparen. Begreppet används synonymt med begreppet omvänd skattskyldighet.
Förvärvströskel	Se tröskelvärde.
Förädling	Aktiv förädling är ett tullförfarande som innebär att varor tillfälligt förs in i EG för att bearbetas och därefter reexporteras utan att tull och andra importavgifter som tillämpas inom EG påförs. Normalt krävs tillstånd från tullmyndigheten innan förfarandet används. Passiv förädling är ett tullförfarande som innebär att varor tillfälligt förs ut från ett EG-land till tredje land för bearbetning, reparation eller liknande åtgärd och därefter återinförs (till samma eller annat EG-land) med total eller partiell tullbefrielse. Normalt krävs tillstånd från tullmyndigheten innan förfarandet används.
Gemenskaps-internt förvärv (GIF)	Med gemenskapsinternt förvärv (GIF) avses sådant förvärv av en vara från ett EG-land som ska anses utgöra den beskattningsgrundande händelsen och föranleda beskattning hos förvärvaren. GIF föreligger även vid vissa överföringar av varor (dvs. utan att äganderätten övergår) mellan medlemsländerna. Bestämmelserna om GIF finns huvudsakligen i 2 a kap. ML.

Identifieringsnummer	Ett identifieringsnummer tilldelas företag från tredje land som väljer att tillämpa den särskilda beskattningsordningen för elektroniska tjänster. Denna beskattningsordning innebär att företaget redovisar och betalar skatt till ett EG-land för all sådan omsättning till icke skattskyldiga inom EG.
Import	Med import förstås att en vara förs in till Sverige från en plats utanför EG:s momsområde (2 kap. 1 a § ML).
Införsel	Med införsel förstås att en vara förs till Sverige från ett annat land (EG-land eller tredje land).
Ingående moms	Med ingående moms avses sådan skatt vid förvärv eller import som avses i 8 kap. 2 § ML (1 kap. 8 § ML). I denna publikation används företrädesvis begreppet ingående moms för att beteckna ingående skatt.
Intrastat	Intrastat är ett system för att direkt från företagen samla in uppgifter om omfattningen och arten av handeln mellan EG-länderna. Till viss del fullgörs uppgiftsskyldigheten genom de uppgifter som lämnas i skattedeklarationerna. För större företag gäller dock även att de ska lämna särskilda uppgifter. SCB är insamlingsmyndighet för uppgifterna.
Kvalificerade undantag	Med kvalificerade undantag avses vissa från skatteplikt undantagna omsättningar som medför rätt till återbetalning av ingående moms (10 kap. 11 § ML).
Kvartalsredovisning (KVR)	Den som omsätter varor med leverans till annat EG-land, som föranleder beskattning för GIF hos köparen, ska lämna en periodisk sammanställning, kvartalsredovisning (KVR). I denna ska uppgifter lämnas om bl.a. värdet av leveranserna till respektive köpare samt köparens registreringsnummer till moms. KVR ska i vissa fall även lämnas då ett företag för över eller låter föra över varor mellan EG-länder utan att omsättning föreligger (10 kap. 33–36 a §§ SBL samt RSFS 1999:12).
Landskod	Registreringsnumret till moms (VAT-numret) inleds alltid med en landskod (se bilaga 9).
Mellanman	Med mellanman förstås i detta sammanhang den som i en s.k. trepartshandel förvärvar vara för direkt vidareomsättning.
Moms	I denna publikation används företrädesvis ordet moms för att beteckna mervärdesskatt.
Näringsidkare	Fysisk eller juridisk person som bedriver verksamhet av ekonomisk natur av sådan art att den kan betecknas som yrkesmässig.

Omsättning	Omsättning föreligger när vara överläts mot ersättning eller tas i anspråk genom uttag. Med omsättning av tjänst förstås att tjänst mot ersättning utförs, överläts eller på annat sätt tillhandahålls någon eller tas i anspråk genom uttag (2 kap. 1 § 2 st. 1–2 p. ML).
Omvänd skatt-skyldighet	Med omvänd skattskyldighet menas den beskattningsteknik som innebär att skattskyldigheten flyttas över till köparen (1 kap. 2 § 2–5 p. ML). Det avser förvärv av såväl varor som tjänster.
Personbil	<p>Enligt 1 kap. 13 § ML förstås med personbil även lastbil med skåpkarosseri och buss, om fordonets totalvikt är högst 3 500 kg. Detta gäller dock inte om lastbilens förarhytt utgör en separat karosserienhet.</p> <p>Totalvikt, karosseribeteckning och fordonstyp framgår av fordonets registreringsbevis och av vägtrafikregistret. Vägtrafikregistrets uppgifter bygger på AB Svensk Bilprovningssklassificering.</p> <p>Enligt ML räknas således som personbil:</p> <ul style="list-style-type: none">– fordon som enligt lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner hänförs till personbil,– lastbil med skåpkarosseri utan separat förarhytt och med en totalvikt om högst 3 500 kg, och– buss med en totalvikt om högst 3 500 kg. <p>Se vidare avsnitt 24 och bilaga 12.</p>
Redovisningsmetod	Vid momsredovisningen tillämpas fakturerings- eller bokslutsmetoden. Beträffande innebörden av dessa begrepp se momsbroshyren (SKV 552).
Redovisningsperiod	Redovisningsperiod är den tidsrymd som redovisningen i en deklaration ska omfatta. Redovisningsperioden utgörs normalt av en kalendermånad men kan i vissa fall vara beskattningsår. Se vidare i avsnitt 4 i Handledning för mervärdesskatteförfarandet 2004 (SKV 555).
Redovisnings-skyldighetens inträde	Med redovisningsskyldighetens inträde förstås den tidpunkt då skattskyldig ska ta upp den utgående respektive ingående momsen i sin skattedeklaration, eller i förekommande fall självdeklaration. Jfr skattskyldighetens inträde.

Registrering till moms	Alla som redovisar moms, oavsett om redovisningen sker i skattedeklaration eller i självdeklaration, ska vara registrerade i momsregistret. Från och med den 1 juli 2002 omfattar registreringskyldigheten även de fall då en näringsidkare utför varutransaktioner mellan EU-länder som inte medför skattskyldighet till moms.
Reservregeln	Med reservregeln avses en bestämmelse som innebär att GIF under vissa förutsättningar kan beskattas i förvärvarens momsregistreringsland, i stället för i varans destinationsland (2 a kap. 2 § 2 p. och 6 § ML).
Reverse charge	Se omvänd skattskyldighet.
Sjätte direktivet	Rådets sjätte direktiv (77/388/EEG) av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningskatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund.
Skatteplikt	Omsättning, förvärv och import av varor och tjänster är skattepliktiga om inte undantag från skatteplikt föreligger enligt bestämmelserna i 3 kap. ML.
Skattesats	Med skattesats avses den procentsats som används för att beräkna den utgående momsen vid omsättning, förvärv och import. En tablå över skattesatserna inom EG finns i bilaga 3.
Skatteverket, skattekontor 1 i Jönköping	Vid Skatteverket, skattekontor 1 i Jönköping, handläggs ärenden om återbetalning till statliga myndigheter.
Skatteverket, storföretags-skattekontorets Ludvikaenhet	Vid Skatteverket, storföretagsskattekontoret Ludvikaenheten, handläggs ärenden om punktskatter.
Skatteverkets Ludvikakontor	Vid Skatteverket, Skattekontoret Borlänge, Ludvikakontoret, handläggs ärenden om återbetalning till kommuner, ambassader och moms på nya transportmedel.
Skatteverkets utlandsenheter	Vid Skatteverkets utlandsenheter i Stockholm och Malmö handläggs ärenden rörande utländska företag, vilka är registrerade i Sverige, samt ärenden om återbetalning till utländska företagare. Utlandsenheten i Malmö hanterar utländska företag från Danmark, Island, Grönland, Färöarna, Tyskland, Österrike, Polen, Tjeckien, Slovakien och Slovenien. Företag från samtliga övriga länder hanteras i Stockholm.

Vid utlandsenheten i Stockholm handläggs dessutom företagare från tredje land som tillhandahåller elektroniska tjänster åt privatpersoner inom EG och som valt att identifiera sig i Sverige enligt den särskilda beskattningsordningen för e-handel.

I bilaga 6 och 7 finns adress och telefonnummer till utlandsenheterna. Se även utländsk företagare.

Skattskyldig

Skattskyldig är den som är skyldig att betala moms till staten. Det kan vara antingen den som omsätter (säljer m.m.) en vara eller en tjänst, eller vilket är vanligt vid EG-handel, den som förvärvar en vara eller en tjänst. Även den som importerar en vara kan vara skattskyldig. Vem som är skattskyldig anges i 1 kap. 2 § ML.

En säljare av en vara eller en tjänst kan vara skattskyldig i Sverige även om han har endast en enstaka omsättning här i landet och hans verksamhet bedrivs utomlands (1 kap. 1 § 1 p. ML).

Med skattskyldig avses i denna handledning som regel även den som har rätt till återbetalning enligt 10 kap. 9–12 §§ ML.

Skattskyldighetens inträde

Med skattskyldighetens inträde menas när den skattskyldiges skyldighet gentemot staten att betala skatt inträder (1 kap. 3–5 §§ ML). Jfr redovisningsskyldighetens inträde.

Tjänst

Som tjänst betecknas allt som kan tillhandahållas i en yrkesmässig verksamhet och som inte utgör vara (1 kap. 6 § ML). Se även ADB-program.

Tredje land

Med tredje land avses land som inte utgör EG-land.

Trepartshandel

Med trepartshandel avses en kedjetransaktion avseende varuhandel mellan EG-länder med tre momsregistrerade parter i transaktionen vilka finns i var sitt EG-land, och där varan levereras direkt från den förste till den siste i kedjan.

Tröskelvärde

Med tröskelvärde avses ett gränobelopp exklusive moms. Vid EG-handel gäller dels en förvärvströskel på 90 000 kr, dels en omsättningströskel på 320 000 kr. Momsregistrering ska ske när tröskelvärdena överskrids.

En tablå över motsvarande tröskelvärden inom EG finns i bilaga 5.

I bilaga 4 finns en tablå över tröskelvärden inom EG avseende undantag för små företag.

Ursprungsprincipen	Med ursprungsprincipen avses att skatten tas ut i och tillfaller ursprungslandet, dvs. det land där varorna är tillhandahållna eller varifrån de sänds eller transporteras (jfr destinationsprincipen).
Utgående moms	Med utgående moms förstås sådan skatt som ska redovisas till staten vid omsättning, GIF eller import enligt 1 kap. 1 § ML (1 kap. 8 § ML). I denna publikation används företrädesvis begreppet utgående moms för att beteckna utgående skatt.
Utländsk företagare	Med utländsk företagare förstås en näringsidkare som inte har sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe här i landet och inte heller är bosatt eller stadigvarande vistas här (1 kap. 15 § ML). Enbart en momsregistrering i Sverige innebär inte att en utländsk företagare ska betraktas som svensk. Skatteverkets utlandsenheter i Stockholm och Malmö handlägger frågor rörande utländska företag, vilka är registrerade i Sverige. Dessa utlandsenheter handlägger även återbetalning till utländska företagare. Vid Skatteverkets utlandsenhet i Stockholm handläggs företagare från tredje land som tillhandahåller elektroniska tjänster åt privatpersoner inom EG och som valt att identifiera sig i Sverige enligt den särskilda beskattningsordningen för e-handel. Se vidare Skatteverkets utlandsenheter.
Utomlands	När begreppet utomlands används avses allt utanför Sverige, alltså såväl EG-land som tredje land.
Vara	Med vara avses materiella ting, bland dem fastigheter och gas, samt värme, kyla och elektrisk kraft (1 kap. 6 § ML). Tillhandahålls böcker, tidningar och andra varor via nät eller nätverk, t.ex. Internet, förlorar dessa sin materialiserade form. Detta innebär att det inte längre är fråga om ett tillhandahållande av en vara utan av en tjänst. Se även ADB-program.
VAT-nummer	VAT utgör förkortning för den engelska beteckningen Value Added Tax (mervärdesskatt). Med VAT-nummer förstås momsregistreringsnumret så som det ska skrivas vid EG-handel.
Verksamhets-tillbehör	Med verksamhetstillbehör förstås annan maskin, utrustning eller särskild inredning än industritillbehör, om den tillförts sådan byggnad eller del av byggnad som är inrättad för annat än bostadsändamål och den anskaffats för att direkt användas i en särskild verksamhet som bedrivs på fastigheten (1 kap. 12 § ML).

Yrkesmässig verksamhet	Verksamhet anses enligt huvudregeln som yrkesmässig om den utgör näringsverksamhet enligt IL (4 kap. 1 § ML). Se även ekonomisk verksamhet.
Återbetalningsrätt	Med återbetalningsrätt avses rätt för vissa ej skattskyldiga att återfå ingående moms (10 kap. ML). Se även avdragsrätt och skattskyldig.
Överföring	Med överföring förstås gränsöverskridande transport inom EG av vara utan att varan byter ägare.
Övergångsordning	Med övergångsordning (91/680/EEG) avses de särskilda momsregler som gäller inom EG vad gäller gemenskapsintern varuhandel samt beträffande vissa tjänster.